

ARCHEOLOGIA POLSKI XXXI 1987

24
XXXII-2

PL ISSN 0003-8180

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

Archeologia Polski

TOM XXXII

Zeszyt 2

1987

WROCLAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK · ŁÓDŹ

ZAKŁAD NARODOWY IM. OSSOLIŃSKICH

WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

<http://rcin.org.pl>

NAJNOWSZE WYDAWNICTWA INSTYTUTU HISTORII KULTURY MATERIALNEJ POLSKIEJ AKADEMII NAUK

- Andrzej Abramowicz, Dzieje zainteresowań starożytnych w Polsce, cz. II (w druku)
- Bibliografia polskiej archeologii pradziejowej i średniowiecznej za lata 1975-1977 (w druku)
- Anna i Jan Machnikowie, Krzysztof Kaczanowski, Osada i cmentarzysko z wczesnego okresu epoki brązu na "Górze Klin" w Iwanowicach, Ossolineum 1987, ss. 158, cena 230 zł
- Witold Hensel, Sarunas Milisauskas, Excavations of Neolithic and Early Bronze Age Sites in South-Eastern Poland, Ossolineum 1985, ss. 117, cena 100 zł
- Witold Hensel, Zofia Hilczer-Kurnatowska, Studia i materiały do osadnictwa Wielkopolski wczesnohistorycznej, t. VI, Ossolineum 1987, ss. 404, cena 540 zł
- Zbigniew Kobyliński, Struktury osadnicze na ziemiach polskich u schyłku starożytności i w początkach wczesnego średniowiecza (w druku)
- Janusz Kruk, Sarunas Milisauskas, Bronocice. Osiedle obronne ludności kultury lubelsko-wolyńskiej (2800-2700 lat p.n.e.), Ossolineum 1985, ss. 139, cena 150 zł
- Henryk Mamzer, Studia nad metalurgią żelaza na terenie północno-wschodniej Bułgarii we wczesnym średniowieczu (w druku)
- Wanda Mossakowska, Dagerotypy w zbiorach polskich. Katalog (w druku)
- Teresa Nagrodzka-Majchrzyk, Czarni Kłobucy, Wydawnictwa Geologiczne 1985, ss. 177, cena 220 zł
- Anna Plachcińska, Materiałowe warunki bytu ubogich w miastach późnośredniowiecznych na zachodzie Europy (w druku)
- Praca zbiorowa (red. W. Hensel, G. Donato, S. Tabaczyński), Teoria i praktyka badań archeologicznych, Tom I. Przesłanki metodologiczne, Ossolineum 1986, ss. 412, cena 600 zł
- Praca zbiorowa (red. Jerzy Pyrgała), Osadnictwo obszaru warszawskiego na tle środowiska naturalnego (V w. p.n.e.-XII w. n.e.), Ossolineum 1987, ss. 178, cena 320 zł
- Praca zbiorowa (red. Zbigniew Bukowski), Forschungen zur Problematik der Lausitzer Kultur (w druku)
- Praca zbiorowa (red. Sławoj Szyjkiwicz), Poland at the XII International Congress of Anthropological and Ethnological Sciences (w druku)
- Prahistoria ziem polskich (red. W. Hensel), Opracowanie zbiorowe (red. Z. Bukowski), Skorowidz osobowy, nazw geograficznych i rzeczowy do tomów I-V, Ossolineum 1986, ss. 118, cena 650 zł
- Romuuald Schild, Halina Królik, Maria Marczak, Kopalnia krzemienia czekoladowego w Tomaszowie, Ossolineum 1985, ss. 247, cena 300 zł
- Tadeusz Sobczak, Konsumpcja żywnościowa chłopska w Królestwie Polskim w 2 połowie XIX i w początkach XX wieku, Ossolineum 1986, ss. 295, cena 370 zł
- Teresa Stawiarska, Katalog paciorków szklanych z obszaru Polski północnej w okresie wpływów rzymskich, Ossolineum 1987, ss. 147, cena 180 zł
- Stanisław Suchnoldski, Moneta możnowładcza i kościelna w Polsce wczesnośredniowiecznej, Ossolineum 1987, ss. 131, cena 250 zł
- Włodzimierz Szafranski, Prahistoria religii na ziemiach polskich, Ossolineum 1987, ss. 486, cena 800 zł
- Stanisław Tabaczyński, Archeologia średniowieczna. Problemy. Źródła. Metody. Cele badawcze, Ossolineum 1987, ss. 276, cena 440 zł
- Irena Turnau, Historia europejskiego włókiennictwa odzieżowego w XIII-XVIII wieku, Ossolineum 1987, ss. 315, cena 480 zł
- Krystyna Turska, Ubiór dworski w Polsce w dobie pierwszych Jagiellonów, Ossolineum 1987, ss. 284, cena 500 zł
- Jolanta Wrońska, Archeolodzy warszawscy na początku XX wieku, Ossolineum 1986, ss. 197, cena 240 zł
- Paweł Valde-Nowak, Etapy i strefy zasiedlenia Karpat polskich w neolicie i na początku epoki brązu (w druku)

BIBLIOTHECA ANTIQUA

- Vol. XX, Maria Nowicka, Malarstwo antyczne, Ossolineum 1985, ss. 304, cena 320 zł
- Vol. XXI, Mariusz Mielczarek, Starożytne monety greckie znalezione w Europie środkowej, wschodniej i północnej (w druku)

BIBLIOTEKA ETNOGRAFII POLSKIEJ POD REDAKCJĄ MARIII FRANKOWSKIEJ

- Nr 39, Wanda Paprocka, Kultura i tradycja ludowa w polskiej myśli humanistycznej XIX i XX wieku, Ossolineum 1986, ss. 147, cena 200 zł
- Nr 40, Andrzej Woźniak, Kultura mazowieckiej wsi pańszczyźnianej XVIII i początku XIX wieku (wybrane zagadnienia), (w druku)
- Nr 41, Z. Szromba-Rysowa, Przy wspólnym stole. Z obyczajowości współczesnej wsi karpackiej (w druku)

POLSKI ATLAS ETNOGRAFICZNY POD REDAKCJĄ JÓZEFA GAJKA

Zeszyt VII i VIII (w druku)

POLSKIE BADANIA ARCHEOLOGICZNE POD REDAKCJĄ WITOLDA HENSŁA

- Tom 24, Hanna Więckowska, Osadnictwo późnopalaeolityczne i mezolityczne nad Dolną Narwią, Ossolineum 1985, ss. 171, cena 350 zł
- Tom 25, Janina Bukowska-Gedigowa, Bogusław Gediga, Wczesnośredniowieczny gród na Ostrówku w Opolu, Ossolineum 1986, ss. 368, cena 1100 zł
- Tom 26, Krzysztof Szamałek, Kruszwicki zespół osadniczy u schyłku epoki brązu i w początkach epoki żelaza, Ossolineum 1987, ss. 116, cena 240 zł
- Tom 27, Praca zbiorowa, Łęczycza wczesnośredniowieczna, cz. II (w druku)

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

ARCHEOLOGIA POLSKI

TOM XXXII

Zeszyt 2

1987

WYDAWCA: WYDZIAŁ HISTORII I ETNOLOGII
KATEDRA NAUCZONYCH HISTORII I ETNOLOGII
WYDZIAŁ HISTORII I ETNOLOGII AKADEMII NAUK
101

English literature in the history of Polish literature. The article discusses the influence of English literature on Polish literature from the 18th to the 20th century. It mentions authors like Adam Mickiewicz and Jan Kochanowski, and discusses the role of English literature in the development of Polish literature.

ARCHIOLOGIA POLSKA

Archaeology in Poland. This section discusses the state of archaeological research in Poland, including the discovery of ancient artifacts and the role of archaeologists in the study of Polish history and culture.

Archaeological findings in Poland. This section describes specific archaeological discoveries, such as the remains of ancient settlements and the use of radiocarbon dating to determine the age of these findings.

The role of archaeology in Polish history. This section explores how archaeological research has contributed to our understanding of Polish history, particularly in the areas of prehistoric and medieval periods.

Archaeological excavations in Poland. This section provides a detailed account of recent archaeological excavations in Poland, highlighting the methods used and the significance of the findings.

ARTYKUŁY

Articles. This section contains a list of articles related to the topics discussed in the previous sections, including works on the history of Polish literature and archaeological research.

WYKAZ

Index. This section provides a comprehensive index of the content in the document, allowing readers to quickly locate specific information.

WYKAZ

Index. This section provides a comprehensive index of the content in the document, allowing readers to quickly locate specific information.

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

ARCHEOLOGIA POLSKI

TOM XXXII

Zeszyt 2

1987

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK · ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

1987

Skład Komitetu Redakcyjnego:

ZBIGNIEW BUKOWSKI (redaktor), MARIA DEKÓWNA (z-ca redaktora),
ZBIGNIEW KOBYLIŃSKI (sekretarz), WALDEMAR CHMIELEWSKI (przewodniczący),
JAN DĄBROWSKI, JAN KOWALCZYK, STANISŁAW TABACZYŃSKI (członkowie)

Adres Redakcji:

Instytut Historii Kultury Materialnej PAN
00-140 Warszawa, Al. Świerczewskiego 105
tel. 20-28-81 do 86, wewn. 138

Okładkę projektowali Alina i Leszek Kaćmowie

Redaktor Ryszard Szlagor

Redaktor techniczny Alicja Januszczak

(©) Copyright by Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Wydawnictwo. Wrocław 1987

Printed in Poland

Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo. Wrocław 1987.
Nakład: 600 egz. Objętość: ark. wyd. 18,30, ark. druk. 13,50+1 wkł.,
+ 4 wkł. Papier offset. kl. III, 80 g. 70×100. Oddano do składania
1987-02-25. Podpisano do druku 1987-10-22. Druk ukończono w li-
stopadzie 1987. Wrocławska Drukarnia Naukowa. Zam. 240/87. C-7.
Cena zł 400. –

SPIS TREŚCI

STUDIA

Christoph Willms, Der Elch (<i>Alces alces</i> L.) im nacheiszeitlichen Europa. Eine paläozoogeographische Untersuchung auf quantitativer Ebene	249
Łoś (<i>Alces alces</i> L.) w Europie okresu polodowcowego. Badania paleozoogeograficzne na podstawie danych ilościowych	291
Anna Kulczycka-Leciejewiczowa, Pierwsze wspólnoty kultury ceramiki wstęgowej rytej na ziemiach polskich	293
The first Linear Pottery Culture communities in Poland	345
Wojciech Szymański, Próba weryfikacji datowania zespołu osadniczego ze starszych faz wczesnego średniowiecza w Szeligach, woj. płockie	349
Zur Überprüfung der Datierung des Siedlungskomplexes aus den früheren Phasen des Frühmittelalters von Szeligi, Wojewodschaft Plock	374

DYSKUSJE I POLEMIKI

Przemysław Urbańczyk, Przegląd możliwości automatyzacji graficznej analizy archeologicznej dokumentacji terenowej	377
Review of computer graphic possibilities in analysis of archaeological documentation	393
Ryszard Grygiel, Uwagi na marginesie polemiki Lecha Czerniaka i Janusza Piontka	394
Remarks on the margin of polemics by Lech Czerniak and Janusz Piontek	398

RECENZJE

Ausgrabungen und Funde in Westfalen – Lippe (Zbigniew Bukowski)	401
J. Kruk, S. Milisauskas, Bronocice. Osiedle obronne ludności kultury lubelsko-wołyńskiej (2800-2700 lat p. n. e.), (Danuta Piotrowska)	404
A. I. Крушельницькая, Взаємозв'язки населення Прикарпаття і Волині з племенами східної і центральної Європи (рубіж епох бронзи і заліза), (Elżbieta Kłosińska)	415
J. Nekvasil, Pohřebišťe lužické kultury v Moravičanech (Urszula Dziub)	422
E. Schuldt, Gross Raden. Ein slawischer Tempelort des 9./10. Jahrhunderts in Mecklenburg (Marek Dulnicz, Ludomir Łoźny)	426
B. Sasse, Die Sozialstruktur Böhmens in der Frühzeit. Historisch-archäologische Untersuchungen zum 9.-12. Jahrhundert (Helena Zoll-Adamikowa)	435
R. Bertelsen, P. Urbańczyk, The Soløy farm mound. Excavations and methods of stratigraphical analysis, Tromsø; ci sami, Polsko-norweskie wykopaliska w Soløy. Próba analizy stratygraficznej (Marek Dulnicz, Ludomir Łoźny)	448

KRONIKA

Trzecie międzynarodowe spotkanie Zespołu Badań Archeologii Muzycznej. Hanower – Wolfenbüttel – Hildesheim – Hamburg 17-21 listopada 1986 r. (Tadeusz Malinowski)	455
--	-----

SPIS TRESCI

STYLAKA

- 359 Carlotta Williams, *The Book of the Day* (1) in the post-war period
361 ...
363 ...
365 ...
367 ...
369 ...
371 ...

GYMNASIUM I POLMISKI

- 375 ...
377 ...
379 ...
381 ...
383 ...

RECEZJE

- 385 ...
387 ...
389 ...
391 ...
393 ...
395 ...
397 ...
399 ...
401 ...
403 ...
405 ...
407 ...
409 ...
411 ...
413 ...
415 ...
417 ...
419 ...
421 ...
423 ...
425 ...
427 ...
429 ...
431 ...
433 ...
435 ...
437 ...
439 ...
441 ...
443 ...
445 ...
447 ...
449 ...
451 ...
453 ...
455 ...

OD REDAKCJI

„Archeologia Polski” jest wydawnictwem ciągłym, w którym zamieszczane są artykuły zawierające ujęcia ogólne, syntetyzujące, omawianych zagadnień. Publikujemy w nim prace z zakresu metodologii i metodyki badań archeologicznych oraz dyscyplin współpracujących z archeologią, a także studia dotyczące problematyki prehistorii ziem polskich na tle europejskim. Każdy zeszyt zawiera również dział polemik i dyskusji oraz recenzje literatury polskiej i obcej, głównie archeologicznej, lecz również prac z zakresu dyscyplin z archeologią współpracujących.

Artykuły i recenzje przekazywane do druku w „Archeologii Polski” prosimy opracowywać według zasad opublikowanych w tomie XXVIII: 1983, z. 1, s. 239 i n. naszego periodyku.

Arche. 91/88
14. III. 88 / 88 LP

SPIS TREŚCI

Tomu XXXII „Archeologii Polski”

Od Redakcji	1	7
Editorial	1	13
W siedemdziesięciolecie urodzin Profesora dr. hab. Witolda Hensla. Refleksje ucznia (Stanisław Tabaczyński)	1	8
En célébration du soixante-dixième anniversaire du Professeur Dr. Witold Hensel. Réflexions d'un disciple (Stanisław Tabaczyński)	1	14

METODY I METODOLOGIA

Kobyliński Zbigniew, Podstawowe metody analizy punktowych układów przestrzennych	1	21
Basic methods for analysis of spatial point patterns	1	51

STUDIA

Czopek Sylwester, Ze studiów nad kulturą wejherowsko-krotoszyńską w Kotlinie Chodelskiej	1	93
Studien zur Wejherowo-Krotoszyn-Kultur in Chodelka-Becken	1	136
Kopacz Jerzy, Valde-Nowak Paweł, Episznurowy przykarpacki krąg kulturowy w świetle materiałów kamiennych	1	55
Circum-Carpathian Epi-Corded Cultural Circle in the light of stone materials	1	89
Kulczycka-Leciejewiczowa Anna, Pierwsze wspólnoty kultury ceramiki wstęgowej rytuje na ziemiach polskich	2	293
The first Linear Pottery Culture communities in Poland	2	345
Rosen-Przeworska Janina, Uwagi o ikonografii monet celtyckich	1	139
Quelques remarques sur l'iconographie des monnaies celtiques	1	165
Szymański Wojciech, Próba weryfikacji datowania zespołu osadniczego ze starszych faz wczesnego średniowiecza w Szeligach, woj. płockie	2	349
Zur Überprüfung der Datierung des Siedlungskomplexes aus den früheren Phasen des Frühmittelalters von Szeligi, Wojewodschaft Płock	2	374
Willms Christoph, Der Elch (<i>Alces alces</i> L.) im nacheiszeitlichen Europa. Eine paläozoogeographische Untersuchung auf quantitativer Ebene	2	249
Łoś (<i>Alces alces</i> L.) w Europie okresu polodowcowego. Badania paleozoograficzne na podstawie danych ilościowych	2	291
Wołgiewicz Ryszard, Chronologia ceramiki kultury wielbarskiej w świetle dotychczasowego stanu badań	1	169
Die Ceramic-Chronologie der Wielbark-Kultur im Lichte des bisherigen Standes der Forschungen	1	205

DYSKUSJE I POLEMIKI

Grygiel Ryszard, Uwagi na marginesie polemiki Lecha Czerniaka i Janusza Piontka	2	394
Remarks on the margin of polemics by Lech Czerniak and Janusz Piontek	2	398
Urbańczyk Przemysław, Przegląd możliwości automatyzacji graficznej analizy archeologicznej dokumentacji terenowej	2	377
Review of computer graphic possibilities in analysis of archaeological documentation	2	393

RECENZJE

Ausgrabungen und Funde in Westfalen – Lippe (Zbigniew Bukowski)	2	401
Bertelsen R., Urbańczyk P., The Soløy farm mound. Excavations and methods of stratigraphical analysis, Tromsø; ci sami, Polsko-norweskie wykopaliska w Soløy. Próba analizy stratygraficznej (Marek Dulnicz, Ludomir Łoźny)	2	448
Kruk J., Milisauskas S., Bronocice. Osiedle obronne ludności kultury lubelsko-wołyńskiej (2800-2700 lat p.n.e.), (Danuta Piotrowska)	2	404
Крушельницька А. І., Взаємозв'язки населення Прикарпаття і Волині з племенами східної і центральної Європи (рубіж епох бронзи і заліза), Elżbieta Kłosińska	2	415
MacGregor A., Bone, antler, ivory and horn. The technology of skeletal materials since the Roman Period (Wojciech Brzeziński)	1	229
Nekvasil J., Pohřebišťe lužické kultury v Moravičanech (Urszula Dziub)	2	422
Produktivkräfte und Produktionsverhältnisse in ur- und frühgeschichtlicher Zeit (Marek Dulnicz)	1	209
Sasse B., Die Sozialstruktur Böhmens in der Frühzeit, Historisch-archäologische Untersuchungen zum 9.-12. Jahrhundert (Helena Zoll-Adamikowa)	2	435
Schönfeld und Seese. Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte der Niederlausitz (Marek Dulnicz)	1	233
Schuldt E., Gross Raden, Ein slawischer Tempelort des 9./10. Jahrhunderts in Mecklenburg (Marek Dulnicz, Ludomir Łoźny)	2	426
Sognnes K., Prehistoric cave paintings in Norway (Ludomir Łoźny)	1	217
Tempelmann-Maczyńska M., Die Perlen der römischen Kaiserzeit und der frühen Phase der Völkerwanderungszeit im mitteleuropäischen <i>Barbaricum</i> (Teresa Stawiarska)	1	223

KRONIKA

Seminarium „Ceramika kultury wielbarskiej: problemy typologii i chronologii w świetle analizy zespołów zwartych”. Malbork-Gdańsk 25-26 listopada 1985 r. (Jacek Andrzejowski, Anna Bitner-Wróblewska, Wojciech Nowakowski)	1	239
Trzecie międzynarodowe spotkanie Zespołu Badań Archeologii Muzycznej. Hanower-Wolfenbüttel-Hildesheim-Hamburg 17-21 listopada 1986 r. (Tadeusz Malinowski)	2	455

STUDIA I MATERIAŁY Z HISTORII KULTURY MATERIALNEJ
POD REDAKCJĄ ZOFII KAMIENSKIEJ

- Tom LVIII, Maria Dąbrowska, Kafle i piece kaflowe w Polsce do końca XVIII wieku (w druku)
Tom LIX, Elżbieta Balcerzak, Danuta Molenda, Metale nieżelazne na ziemiach polskich od XIV do XVIII w. (zastosowanie i wyroby), Ossolineum 1987, ss. 212, cena 330 zł
Tom LX, Andrzej Klonder, Wyroby przemysłu fermentacyjnego w Prusach Królewskich w XVI-XVII w. (produkcja – import – zastosowanie), (w druku)

ARCHAEOLOGIA POLONA

- Vol. XXIV, Ossolineum 1985, ss. 297, cena 250 zł
Vol. XXV/XXVI (w druku)

ARCHEOLOGIA

- Tom XXXV, Ossolineum 1986, ss. 219, cena 420 zł
Tom XXXVI, Ossolineum 1987, ss. 190, cena 420 zł
Tom XXXVII (w druku)

ARCHEOLOGIA POLSKI

- Tom XXXI, z. 1, Ossolineum 1986, ss. 231, cena 430 zł
Tom XXXI, z. 2, Ossolineum 1986, ss. 234, cena 385 zł
Tom XXXII, z. 1, Ossolineum 1987, ss. 242, cena 400 zł
Tom XXXII, z. 2, Ossolineum 1987, ss. 216, cena 400 zł

ETHNOLOGIA POLONA

- Vol. 10, Ossolineum 1986, ss. 244, cena 400 zł
Vol. 11, Ossolineum 1986, ss. 280, cena 420 zł
Vol. 12 (w druku)

ETNOGRAFIA POLSKA

- Tom XXX, z. 1, Ossolineum 1986, ss. 292, cena 300 zł
Tom XXX, z. 2, Ossolineum 1986, ss. 207, cena 300 zł
Tom XXXI, z. 1, Ossolineum 1987, ss. 280, cena 350 zł
Tom XXXI, z. 2, Ossolineum 1987, ss. 236, cena 350 zł

INVENTARIA ARCHAEOLOGICA. POLOGNE

- Fasc. LV, Bronze I-II (mont.) dans la Pologne du Nord par Marek Gedl et Mirosław Pietrzak, PWN 1986 PL 338-349 (12 feuilles), cena 70 zł
Fasc. LVI, Dépôts d'objets de bronze d'origine d'autre-Karpathes trouvés au Sud-Est de la Pologne par Wojciech Blajer, PWN 1986 PL 350-352 (10 feuilles), cena 70 zł

KWARTALNIK HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

- Rok XXXIII Nr 1-4, PWN 1985, ss. 556, cena 560 zł
Rok XXXIV Nr 1-3, PWN 1986, ss. 196, cena 150 zł

POLISH ARCHAEOLOGICAL ABSTRACTS

- Vol. 15, Ossolineum 1986, cena 150 zł
Vol. 16 (w druku)

PRZEGLĄD ARCHEOLOGICZNY

- Tom 33, Ossolineum 1985, ss. 208, cena 420 zł
Tom 34, Ossolineum 1987, ss. 288, cena 650 zł
Tom 35 i 36 (w druku)

SPRAWOZDANIA ARCHEOLOGICZNE

- Tom XXXVII, Ossolineum 1985, ss. 342, cena 410 zł
Tom XXXVIII, Ossolineum 1986, ss. 391, cena 480 zł
Tom XXXIX (w druku)

71184
CZYTELNA
Cena zł 400.

R. 16
I
H
K
M
P 319
CZYTELNIA